

MONOLOGER 2022

Färdighetsprov till Gymnasieskolans Estetiska program, inriktning TEATER

Könen som anges i monologerna kan du ändra så som du önskar. Om du inte vill välja en av de nedanstående texterna har du möjlighet att välja en egen monolog av en valfri dramatiker/författare. En kopia av texten (datorutskriften) ska då lämnas till juryn innan du framför den.

Ur **SNART KOMMER TIDEN** av Line Knutzon

Vet du hur mycket jag älskade dig förr i tiden? Du var den enda jag såg i den stora folkmassan. Du stod långt borta och huttrade i vinden, upptagen av det ena eller andra, dina ögon strålade åt alla håll och jag visste att om dom strålade mot mig skulle jag stråla tillbaks, och jag älskade dig så högt då vi stod där och tittade bland dina saker och ting och pratade lugnt om ditt och datt och sommarnatten blev het och fuktig och du undrade om jag ville öppna din skjorta och det ville jag gärna för huden innanför var len och smidig och jag var tvungen att lära känna den. Och jag visste att jag hade mött min like, min själsfrände, att jag hade fått en kam till mitt hår, att jag äntligen landat i det näste jag själv bäddat, att vi du och jag för evigt var sammantvinnade i ett hus av glas som vi skulle attackera med sten tillsammans. Kyss mig.

Ur **APATISKA FÖR NYBÖRJARE** av Jonas Hassen Khemiri

Nej er får man ju inget svar ur. Förstås. Så fort sanningen inte ser ut som ni vill ha den så lägger ni dövörat till och låtsas som det regnar. Jag däremot. Jag är inte som ni. Jag ger mig inte. Vet ni vad de kallade mig när jag var chef? *Lokomotivet* kallade de mig. Det var mitt smeknamn. Och det var inte för att jag gick på räls eller för att jag var svår att få stopp på eller för att jag rökte. Och det var inte – som någon trodde – för att det slog gnistor om mig. Det var för att jag en gång engegerade mig så djupt i en familj att en kille från Paraguay började säga att jag måste ha ett galet motiv bakom mitt engagemang. Ett "Loco Motive. Det ni. Ingen kan stoppa lokomotivet. Ingen. Allra minst ni. Hör ni det?

Ur **KANIN KANIN** av Celine Serrau

Nej men driver du med mig eller vad är det fråga om? Gode Gud vad har jag gjort dig för att få såna barn? Man gör dom åt dig, precis som dom ska va, allt finns med, fem fingrar, fem tår, precis så många naglar som behövs, med hår och med ögon som ser, öron som hör man låter dem växa upp åt dig, dag efter dag skaffar man fram mat åt dom, man lägger dom varenda kväll, sliter häcken av sig, får gråa hår, rådbårkar skallen för att skaffa dom bra jobb, en bra karl, man säger, puh, nu är den placerad och så krasch! Rasar allt på en enda sekund för att nån säger räck mig saltet istället för räck mig pepparn! Nej nu har det gått för långt!

Ur **SOM NI VILL HA DET** av William Shakespeare

Din bödel vill jag faktiskt inte vara.
Jag flyr dig för att inte skada dig.
Du påstår här att mina ögon mördar –
Förtjusande! Javisst, och tänk så troligt
Att något så skör och fegt som mina ögon
Som stänger portarna för minsta dammkorn
Är slaktare, tyranner, mördare.
Nu stirrar jag på dig så hårt jag kan.
Om mina ögon sårar, dör du nu.
Nå, låtsas svimma nu då, fall omkull då:
Va? Kan du inte? O skäms, skäms att ljuga
Och kalla mina ögon mördare.
Nå, får jag se på såret som de gav dig.
Rispa dig med en nål, och det blir alltid
Nåt litet märke; stöd dig mot ett strå,
En stund blir det ett avtryck kvar i handen
Som syns tydligt och klart. Men mina blickar –
Trots att jag slunga dem mot dig som spjut nyss
Så rörde de dig inte. Så där ser du,
Ögon kan inte skada nån.

Ur **HAND I HAND** av Sofia Fredén

Jag har kallat mig själv för ett svin, men vad hjälper det, vad man kallar sig själv? Det är inte förrän någon annan kallar en för det, som man helt och hållet förstår vad det är man är. Det är svårt för mig att se mitt inre svin i ögonen, men när jag står framför spegeln, eller går förbi ett skyltfönster och ser mig själv så ser jag det, och det ser på mig och säger : "Hej där, jag är ditt inre svin, vart är du på väg?" "Jag är på väg ditåt." "Jag med." Vart jag än går så går svinet med. Men ändå är det svårt att förstå att jag är ett svin. Men det är jag. Jag tycker inte att det klär mig, men det kommer att klä mig, om jag bara får vara det ett tag till. Det är en fråga om att vänja sig vid vad man är. Det är som med narkomaner, det är svårt att tänka sig hur dom skulle se ut, om dom inte var narkomaner. Det är som om det klär dom.

Ur **KAOS ÄR GRANNE MED GUD** av Lars Norén

Vad i helvete vill du att jag skall göra! Vad kan jag göra, mamma? – Ingenting. Det finns ingenting som hjälper. När han inte ens kan hålla sig nykter den enda kvällen du är hemma?

Varför inte han? – Det är inte rättvist, det är det fan i mig inte... så vedervärdig som han har varit mot dig och mot oss så länge jag kan minnas, och så går du och blir sjuk istället. Jag kan inte begripa det. Jag vet inte vad jag skall göra längre. Jag är ju den ende som bryr mig om dig... jag skulle kunna slå ihjäl honom för det han har gjort mot dig – jag har varit nära många gånger – jag har fått hålla mig jävligt lugn hela tiden. Jag försöker tycka om honom, men det blir bara värre ju mer jag försöker... Jag vet inte vad det är som är fel – det är som ljudet av krita mot svarta tavlan – det bara gnisslar, jag vet inte varför, men så är det... jag vill bara slå ihjäl honom!

Ur **MITT HJÄRTA RUSAR** av Martina Montelius

Jag har en hemlig låda i min bokhylla. Om någon ser vad som finns i den kan jag tyvärr inte vara med längre. I någonting överhuvudtaget. Om folk visste att jag har hemliga saker vet jag vad dom skulle tro att det var. Porrfilmer. Eller sexiga underkläder. Kärleksbrev. Sådana saker. Men det är något annat. (*Hon öppnar lådan. Tar fram tre Barbiedockor*). Jag vill vara liten. Jag vet att man inte kan leka med leksaker när man är sjutton. Men jag vill det. Jag vill sova med en nalle. Jag vill titta på Muminrollet. Jag orkar inte det här. Jag orkar inte att gubbar glor på mig i tunnelbanan. Gabriella är avundsjuk på mig. Det är inte jag.

Ur **ARBETARKLASSENS SISTA HJÄLTAR** av Peter Birro

Men det märkvärdigaste av allt är att *våra* bilder bara är en del av den *stora* mosaiken... den som hela mänskligheten varit med om att lägga... var och en med sina liv och drömmar... sin kärlek... sin sorg. Tänk dig det, Benny: hela mänsklighetens samlade erfarenhet i en enda väldig och vacker bild. [...] Men bilderna föds ju *inne* i mig. Det har alltid varit så. Jag har liksom... exponerat mig för världen... som en film. Och sen när jag står där framför duken så börjar bilder, ansikten, blickar... att träda fram ur mörkret. Det är som om ett ljus... en svetslåga inom mig plötsligt lyser upp nånting som fastnat på filmen en gång för länge sen – och så målar jag det. Men den där processen verkar ha upphört. Jag känner mig alldeles grå inuti.

Ur **HUSET SOM GUD GLÖMDE** av Eva Brise

Så på ett ställe såg jag en kille som stod ensam och jag gick fram till honom och sa: Kan inte du låtsas att du känner mig, så att jag slipper gå vidare med mitt sällskap och får stanna här istället? Han bara kollade på mig och sen la han handen runt min nacke och kysste mig. "Du är kvinnan i mitt liv" sa han. Och den natten sov vi inte mycket hemma i hans lilla lägenhet med utsikt över Slussen. Sen gick det väl några dagar, nästan en vecka, och vi hördes inte av. Jag försökte ringa, men det var fel på telefonlinjerna så det bröts hela tiden. Men jag tänkte att jag är ju kvinnan i hans liv, så jag ska överraska honom. Så jag packade en hel kundvagn full med de godaste saker att äta och dricka, mjuka filtar, kuddar och musik. Och blommor! Och så drog jag upp för hela Katarina Bangata, tur att han hade hiss, och ringde på hans dörr. Men han var inte hemma! Men jag tänkte att jag är kvinnan i hans liv, så jag kan vänta. Och jag hade ju mat och filtar och så, så jag bodde där i hans trapp. I nästan ett halvår. Och det var ju ganska tufft. Så en dag vaknade jag av att någon sparkade på mig och det var han. Han sa... "Nu får du väl ta och ge dig!" ... ja, annars skulle han ringa polisen och då insåg jag att han hade varit hemma hela tiden. "Nu får du väl ta och ge dig!" ... ja, annars skulle han ringa polisen. Och jag förstod att han hade missförstått allting och blivit rädd för mig.

I urval av Mia Malby, Stein Janni Rognstad och Alex Paterson /teaterlärare på Estetiska programmet vid S:t Eriks gymnasium